

Obsah

Seznam zkratk	XI
Úvod: Evropská integrace mezi politickou hrou a právním projektem	XVIII
1. Právní systém a právní kultura Evropské unie	1
1.1 Zřizovací smlouvy	1
1.1.1 Struktura zřizovacích smluv	1
1.1.2 Doplnky a doladování zřizovacích smluv	13
1.1.3 Tvorba zřizovacích smluv	17
1.1.4 Případová studie: vyjednávání Lisabonské smlouvy	22
1.2 Smlouvy o přistoupení nebo vystoupení státu	29
1.2.1 Obsah a struktura přístupových smluv	29
1.2.2 Případová studie: vstup České republiky do EU	32
1.2.3 Smlouvy o vystoupení z Evropské unie: brexit	36
1.3 Principy unijního práva a unijní obyčej	44
1.3.1 Význam a zakotvení principů unijního práva	44
1.3.2 Případová studie: svoboda projevu v Evropské komisi	46
1.3.3 Unijní obyčej	48
1.4 Právní akty Evropské unie	49
1.4.1 Struktura a typologie právních aktů EU	49
1.4.2 Tvorba unijních právních aktů	57
1.4.3 Případová studie: přijímání „Bolkensteinovy“ směrnice o službách	61
1.5 Mezinárodní smlouvy Evropské unie s neunijními subjekty	65
1.5.1 Forma a obsah smluv mezi EU a neunijními subjekty	65
1.5.2 Postavení mezinárodních smluv v unijním právu	70
1.5.3 Uzavírání mezinárodních smluv Evropskou unií	72
1.6 Judikatura	76

2. Instituce Evropské unie	78
2.1 Struktura unijních institucí a nový institucionalismus	78
2.2 Evropská rada a Rada	81
2.2.1 Složení a varianty Evropské rady a Rady	82
2.2.2 Podpůrné struktury Evropské rady a Rady	92
2.2.3 Pravomoci Evropské rady a Rady	96
2.3 Evropská komise	100
2.3.1 Složení a vnitřní struktura kolegia komisařů	100
2.3.2 Podpůrný aparát Evropské komise	114
2.3.3 Pravomoci Evropské komise	119
2.4 Evropský parlament	124
2.4.1 Volby do Evropského parlamentu	124
2.4.2 Evropské politické strany a vnitřní struktura EP	130
2.4.3 Pravomoci Evropského parlamentu	139
2.4.4 Případová studie: spitzenkandidáti, volby do EP a formování Evropské komise	143
2.5 Evropská služba pro vnější činnost	146
2.5.1 Pravomoci ESVC a vztahy s diplomatickými službami unijních států	150
2.6 Evropská centrální banka	152
2.6.1 Struktura ECB	152
2.6.2 Pravomoci ECB	155
2.7 Unijní agentury	157
3. Vymáhání unijních pravidel a soudní systém Evropské unie	161
3.1 Řešení sporů v Evropské unii	161
3.2 Evropská integrace, Soudní dvůr EU a mezinárodní soudy ...	164
3.3 Soudní dvůr Evropské unie	168
3.3.1 Struktura Soudního dvora Evropské unie	168
3.3.2 Soudci a generální advokáti Soudního dvora Evropské unie	172
3.4 Řízení pro porušení unijního práva členským státem	179
3.4.1 Logika a záběr řízení	179
3.4.2 Průběh řízení o nesplnění povinnosti	183
3.4.3 Výsledek řízení a sankce	186
3.4.4 Dozorčí žaloba v soudní a politické praxi	189
3.5 Žaloba na neplatnost unijního právního aktu	198

3.5.1	Logika a záběr řízení o žalobě na neplatnost	198
3.5.2	Aktéři a procedura	201
3.6	Řízení o předběžné otázce	208
3.6.1	Logika a záběr řízení o předběžné otázce	208
3.6.2	Aktéři řízení o předběžné otázce	211
3.6.3	Případová studie: předběžné otázky v kauze Skoma-Lux	214
3.7	Posudky na mezinárodní smlouvy	217
4.	Evropská integrace a členské státy	219
4.1	Kontakt mezi unijním a vnitrostátním právem: přímý účinek	219
4.1.1	Logika a zakotvení doktríny přímého účinku	219
4.1.2	Přímý účinek zřizovacích smluv, nařízení, rozhodnutí a mezinárodních smluv	221
4.1.3	Přímý účinek směrnic	222
4.2	Kolize mezi unijním a vnitrostátním právem: princip přednosti unijního práva	226
4.2.1	Logika, struktura a zakotvení doktríny přednosti unijního práva	226
4.2.2	Perspektiva Soudního dvora Evropské unie	227
4.2.3	Perspektiva vnitrostátních soudů	229
4.3	Adaptace unijních států na členství v Evropské unii	232
4.3.1	Koncept europeizace členského státu	232
4.3.2	Europeizace výkonné moci	235
4.3.3	Europeizace národních parlamentů	239
4.3.4	Europeizace vnitrostátních soudů	241
4.4	Referenda o evropské integraci: europeizace veřejného mínění?	253
4.4.1	Role referend v evropské integraci	253
4.4.2	Případová studie I: referenda o Niceské a Lisabonské smlouvě v Irské republice	255
4.4.3	Případová studie II: brexitové referendum	264
5.	Mobilita osob	268
5.1	Občanství EU	268
5.1.1	Doplňkovost občanství EU	268
5.1.2	Přeshraniční prvek v unijním občanství	270

5.1.3	Politická práva spojená s unijním občanstvím	271
5.1.4	Konzulární dimenze občanství EU	273
5.1.5	Socio-ekonomická dimenze občanství EU	274
5.2	Mobilita vybraných skupin občanů EU	278
5.2.1	Zaměstnanci	278
5.2.2	Mobilita rodinných příslušníků unijních občanů	283
5.2.3	Studenti	286
5.3	Sociální systémy a pracovní právo členských států	288
5.3.1	Autonomie sociálních systémů	288
5.3.2	Koordinace sociálních systémů	289
5.3.3	Autonomie a europeizace pracovního práva	290
5.4	Svoboda usazování	295
5.5	Výjimky z mobility unijních občanů a usazování firem	298
5.5.1	Ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti	298
5.5.2	Ochrana veřejného zdraví	301
5.5.3	Profese spojené s výkonem veřejné moci	302
5.5.4	Rozšiřování EU a přechodná období pro mobilitu pracovníků	304
5.6	Schengen	306
5.6.1	Vnitřní dimenze Schengenu	307
5.6.2	Vnější dimenze schengenské spolupráce	309
5.6.3	Krise a nový formát schengenské spolupráce	312
5.7	Unijní vízová politika	317
5.7.1	Bezvízové režimy, schengenské vízum a logika unijní vízové politiky	317
5.7.2	Vydávání a formát víz	319
5.7.3	Vízová spolupráce s neunijními zeměmi a vízová reciprocita	320
5.8	Unijní přistěhovalecká politika	322
5.8.1	Legální migrace	322
5.8.2	Slučování rodin	326
5.8.3	Nelegální migrace	327
5.9	Unijní azylová politika	331
5.9.1	Příslušnost unijních států a rozložení nákladů azylového řízení	331
5.9.2	Unijní pravidla pro udělování azylu	333
5.9.3	Krise unijní azylové politiky a pokusy o její transformaci	336

6. Mobilita zboží a služeb	340
6.1 Formy ekonomické integrace v EU	340
6.1.1 Negativní integrace – odstraňování národních bariér	340
6.1.2 Pozitivní integrace – harmonizace standardů	342
6.1.3 Přesahy do jiných unijních politik	343
6.2 Odstraňování bariér pro mobilitu zboží uvnitř EU	345
6.2.1 Cla a kvazicla	345
6.2.2 Kvóty	346
6.2.3 Kvazikvóty a vnitrostátní standardy	347
6.2.4 Daňový režim a daňová diskriminace	355
6.2.5 Omezení veřejných podpor soukromým subjektům a unijní pravidla pro veřejné zakázky	359
6.3 Harmonizace a standardizace výrobků	362
6.4 Volný pohyb služeb	366
6.4.1 Zákaz diskriminace a omezení regulatorní autonomie členských států	366
6.4.2 Výjimky z volného pohybu služeb	369
6.4.3 Pozitivní integrace v oblasti služeb	372
6.5 Společná obchodní politika	375
7. Volný pohyb kapitálu a eurozóna	380
7.1 Volný pohyb kapitálu	380
7.1.1 Záběr unijních pravidel pro volný pohyb kapitálu ...	380
7.1.2 Zákaz diskriminace a omezujících opatření	381
7.1.3 Výjimky z volného pohybu kapitálu	383
7.2 Eurozóna	385
7.2.1 Strukturální vlastnosti eurozóny	385
7.2.2 Praxe eurozóny před rokem 2010	389
7.2.3 Krize eurozóny po roce 2010	392
7.2.4 Změna ekonomického vládnutí v EU po roce 2010 ...	399
Bibliografie	405
Abstrakt	430
Rejstřík	432